

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold., za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in opravištvostva sta na mestnem trgu št. 10.

Petje pri sv. maši za ranjke.

(Konec.)

4. „Sanctus“ ostane v maši za ranjke nespremenjen; le melodija je priprostejša, toda v tej priprostosti veličastna in vzvišena. Ker cerkev na zemlji svoj glas z večno hvalno pesnijo v nebesih zedini, je njeno veselje nekako bolj zamolklo vsled misli na one otroke, kateri še niso vredni z angeli in svetniki brez prenehanja prepevati: Svet, svet, svet. Po drugej strani pa petje sanctus-a žalost in strašno resnobo, katera se v sekvenciji in ofertoriji izraža, nekoliko zljajša in, rekel bi, z veselimi žarki, ki prihajajo iz nebeškega Jeruzalema, ublaži.

Sanctus in vse tihe molitve kánona se nič ne spremené — saj bistvo daritve ostane isto, naj se opravlja za žive ali za mrtve — le Agnus Dei se nekoliko predrugači. Tu ne molimo miserere nobis in dona nobis pacem, ampak: Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona eis requiem in tretjič pristavimo sempiternam — Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, daj jim mir, daj jim večni mir. Kar sicer za-se in za vso sv. cerkev kot najdražji sad sv. daritve želimo in prosimo: milost in mir, naj bi se oboje popolnem trpečim dušam v prid obrnilo. Zato tudi izostane obred, ki se ujema z miserere nobis, namreč trikratno trkanje na prsi, kakor tudi mašnikova molitev za mir sv. cerkve pred obhajilom. Učinek božje milosti je za verne duše v vcih ta, da najdejo, rešene groznega trpljenja, „mir“, „večni mir“, kateri obsega oni neizgubljivi pokoj in vse ono veselje, po katerem so na zemlji tolikanj hrepenele, čigar podoba in zastava je bil sladki pozemeljski mir v srci. Z mašnikovim obhajilom je daritev končana in je njen učinek dušam vernih v prid prišel. R. Pa cerkev še ne jenja moliti. 5. V obhajilni pesni (communio) prosi: „Večna luč naj jim sveti, o Gospod, s tvojimi svetniki vekomaj; ker usmiljen si. Daj jim, o Gospod, večni mir in pokoj, in večna luč naj jim sveti, s tvojimi svetniki; ker usmiljen si“. Ne dá se tajiti, da se v krasni melodiji te pesni razodeva neka veselost in radost: pa saj je milosti polna daritev končana ter ž njo dušam vernih brez dvojbe „rosa okrepčanja“ došla. Vendar ne samo melodija, tudi besede kažejo, da cerkev po dokončani daritvi z večjim zaupanjem moli. Zato omenja svetnike, kateri se po božjem usmiljenji („quia pius es, ker usmiljen si“)

večne luči že veselé. Poskusili so, „kako dober in sladek da je Gospod“, zdaj pa so „nasiteni obilnosti njegove hiše“, — tudi cerkev na zemlji je poskusila in ravnokar v sv. obhajilu „pokusila in videla, kako sladek da je Gospod in koliko je število usmiljenja do onih, ki se ga bojé“. Čemu bi toraj ne upala in prosila, da bi se trpeči otroci cerkve njegovega usmiljenja enako veselili, kakor vojskovalni in zmagovalni. Naj še dostavimo, da je obhajilna molitev (communio) v maši za ranjke enako, kakor ofertorij svojo prvotno obliko ohranila, ker je sestavljena z antifone, psalmove vrstice (Requiem etc.) in ponovljenih besed iz antifone (cum sanctis). To nas spominja, da se je petje obhajilne molitve enako kakor petje ofertorija izcimilo iz prepevanja psalmov, ki je bilo med darovanjem in obhajilom v navadi; spričuje pa tudi visoko starost molitev in pesni, katere so za črne maše predpisane.

Maša za ranjce se ne konča, kakor navadno, s razpuščenjem ljudstva (Ite, missa est), temuč s kratko in krepko molitvijo za mrtve: *Requiescant in pace* — naj v miru počivajo. V izrazu „mir“ se nahaja vse, kar se je prej mnogokrat z besedo „pokoj“ in „večna luč“ zaznamovalo. Saj pravi sv. pismo: Duše pravičnih so v roki božji; neumnim se je dozdevalo, da so umrli, „toda v miru so“. Tudi izostane sicer navadno blagoslovljenje vernikov, kar prav dobro namen sv. cerkve kaže, da hoče ves sad sv. daritve dušam vernih v prid obrniti.

Resnica in lepota cerkvenih obredov in molitev za ranjke ste že sami na sebi tako jasni, da ju skoraj ne bilo treba razlagati. Kako se tū odlikuje od posvetnega in čestokrat tako napačnega mišljenja o smrti in večnosti, katero se sploh nahaja! Tū ni nikakoršnega hvalisanja mrtvih niti nespametne žalosti, ki se ne dá utolažiti; tū ni one sladljate sentimentalnosti, pa tudi ne tistega topega obupa, kakor ga rodi brezverstvo. Obredi in molitve sv. cerkve so zato tolikanj ginljivo lepe, ker so resnične. Kdo bi se v svojem serci ne čutil ginjenega od tolike ljubezni, katera nikdar ne neha ranjcih se spominjati in jim pomagati; kdo bi ne hotel navedenih molitev kot pravih skrivnosti vere, znamenj kerščanske ljubezni in najzdatnejše pomoči za ranjce čislati in ljubiti? Kdo bi ne želel, v toliko imenitni stvari strinjati se s cerkvijo, ter tako moliti, kakor ona moli. Dà, če je sveta in dobra misel za ranjke moliti, potem je tudi sveto (t. j. volji božji primerno) in dobro (t. j. za nas in za verne duše najkoristnejše), da molimo za nje tako, kakor moli sv. cerkev. Zato se je tudi pri slovesnih sv. mašah za ranjke prav nič ne podájo (da družega izraza ne rabimo) pesni, kakor so sploh v navadi, n. pr.: Usliši nas, o Bog, Pred Bogom, Strašen dan, Jamica tiha i. d. — naj bodo še toliko „priljubljene“ in mojstersko zložene, kakor le hočejo in morejo. Da čč. bralci vidijo, kaj da hoče cerkev gledé slovesnega „requiem-a“, postavimo konec tega članka nekoliko določb kongregacije za sv. obrede:

1. An dum legitur in Decretis S. C. R. . . . Missa solemnis de Requiem, intelligi debeat Missa lecta Parochi, seu potius intelligi debeat Missa cantata? R Negative ad primam partem, affirmative ad secundam. 17. Jun. 1848.

2. In solemni Missa de Requiem non potest aliquid brevitatis causa emitti de eo, quod notatur in Graduali, sed Missam esse cantandam prout jacet in Missali 5. Jul. 1631.

3. Num servare adhuc liceat consuetudinem, ut in Missis de Requiem, quæ celebrantur cum cantu, omittatur in Choro Sequentia „Dies iræ“ et ejus loco decantetur Versus „Absolve“? R. „Absolve“ et Sequentiam „Dies iræ“ canendum. 27. Febr. 1847.

4. Dies iræ includitur in verba „precatio suffragii“ juxta responsum a S. R. Congregatione 11. Sept. 1847 in Taurin. ecclesiam datum et in Missis deff. necessario debet cantari Offertorium.

5. Postulatur dispensatio superse quentia „Dies iræ“ cantanda ob angustiam temporis et defectum cantorum, præsertim in ecclesiis ruralibus. R. Sequentiam „Dies iræ“ semper dicendam in missis de Requiem, quæ cum unica tantum oratione decantantur, verum aliquas strophas illius Cantores prætermittere posse. 12. Aug. 1854.

Navod za podučevanje v petji po Paris-Galin-Chevé-ovi metodi (sè številikami).

(Sostavil Greg. Jakelj.)

(Dalje.)

Podaljšava se izraža z majhnim povdarkom na vokal n. pr. u-u-u-ut, re-e-e-e, dokler učenci brez tega sredstva podaljšane note prav ne zdržujejo.

Učenci, ki znajo št. 8. melodike in te-le taktovske vaje, morejo že marsikatero pesmice – vse v obsegu peteroreda (1 – 5) s celodobnimi toni – samostojno na prvi pogled (ex notis) peti z notnimi imeni (solmizovati); tedaj vse, ki se nahajajo v 1. delu „pevčka“, treba le še tekst podložiti, o čemur so vodila v razdelku D. — Sedaj sledi vaja 1. dela pesmic iz „pevčka“. — Zarad skupnosti podaja se tu še tudi navod o vaji razpolovičenih dob (polodobnih tonov), kakoršne imajo pesmice v 2. delu „pevčka“.

1) Učenci bñejo takt, in učitelj poje na vsak vdarec 2 tona (la, la).

2) Učitelj taktuje in učenci pojejo „ „ „ „ „ „ „ „

Vsak ton traja pol dobe: polodobni (razpolovičeni, dvodelni) toni.

Dva polodobna tona se zaznamovata z 2 številikama in vodoravno črto nad njima: $\overline{1\ 1}$.

Razpolovičen ton se izraža v taktovskem jeziku: prvi del s zlogom: **ta**, drugi del s zlogom **te**, tedaj: **tate**.

Pravilo: Kjer se nahajajo polodobni toni, morajo se tudi celodobni razpolovičiti na zloga: **ta-e**, ker drugi del je podaljšava prvega, toraj se glasi samo na vokal **e** brez **t** enako podaljšavi celodobnih tonov na vokal **a**.

V a j a :

$\overline{1\ 2\ 3\ 4} \mid \overline{5\ 4\ 3\ 2} \mid \overline{1\ 2\ 3} \mid \overline{4\ 3\ 2} \mid \overline{1\ 2\ 3} \mid \overline{4\ 5\ 3} \parallel$
 ta te, ta te, . . . ta-e, ta-te, ta-e, ta-e, ta-e, ta-e

$\parallel \overline{1\ 2\ 3\ 4} \mid \overline{5\ 0} \mid \overline{1\ 2\ 3\ 4} \mid \overline{5\ 0} \mid \overline{4\ .} \mid \overline{3\ 1} \parallel$
 ta te, ta-e, šu-u, ta-e, a-e, ta-e, ta-e.

Branje in petje teh vaj v sporedu, kakor pri celodobnih tonih (1 – 7). Sedaj se more rabiti tudi 2. del „pevčka“.

Pismene ritmične vaje se obvršujejo tako-le:

1) Učitelj poje nekoliko taktov, in učenci pišejo le tone ali vsaj brzo-pisno znamenje: / –

2) Učitelj poje še enkrat in učenci postavijo taktovske črte.

3) Učitelj poje v tretjič, in učenci postavijo pike, molke itd.

(Dalje prih.)

D o p i s i.

— **Z Goriškega**, 25. nov. Kar je bil „Cerkv. Glasbenik“ v svoji zadnji številki pogojno naznanil, zgodilo se je dne 22. t. m., v praznik sv. Cecilije: Cecilijino društvo goriško imelo je svoj prvi občni zbor s cerkveno produkcijo. Ob 9. uri predpoludnem bila je v semeniški kapeli slovesna sv. maša, katero so služili za našo reč ves vneti prvostolni dekan, msgr. Fr. Mercina. Orglal je, kakor po navadi mojstersko, č. g. prof. dr. J. Flapp. Petje pred mašo (Veni creator Spiritus) in med mašo so zvrševali s pomočjo nekaterih drugih izvedencev gg. bogoslovci tako dobro, da jim moram prav iz srca čestitati. (Radi bi bili izvedeli tudi imena skladateljev raznih delov sv. maše. Vred.) Veseli smo bili videti pri cerkv. opravilu tudi prevz. g. knezo-nadžkofa, kar nas navdaja z nado, da jim bode na srci razvitek našega društva.

Občnega zbora, ki se je bil pričel ob eni popoldne v semenišči, se je udeležilo okoli 80 udov, izmed katerih je bilo 34 duhovnikov. Osnovalnega odbora predsednik, preč. g. dr. Gregorčič pozdravi navzoče in že iz obilne udeležbe stavi novemu društvu dober prognostikon za prihodnost. Gledé jezika pri zborovanji naznani, da se lahko govori slovenski ali laški, tudi nemški ali latinski; — to je vendar zadosti liberalno.

Začasni tajnik, č. P. Konstantin Luzar, poroča o dosedanjem delovanji odbora, naznani število udov — 150; dohodkov 100 gld., stroškov kakih 24 gld. Opisuje tudi lastnosti cerkv. petja in njega napake. Govoril je še tolminski dekan, preč. g. Fr. Vidic, ter marsikaj svetoval mlademu društvu; preč. g. Ad. Harmelj pa se je radi prepričlega časa besedi odpovedal.

Sledili so še razni nasveti, ki so jih stavili preč. gg. župnik J. Lukežič, dekan A. Cibič, vikarij Bl. Grča in predsednik; zadnji, ki je izrekal, naj bi se mil. knez in nadškof naprosili, da prevzamejo pokroviteljstvo nad novim društvom, bil je sprejet z velikim veseljem.

Potem se je vršila volitev novega odbora. Na predlog začasnega predsednika bil je „per acclamationem“ predsednikom voljen msgr. Fr. Mercina. Sicer v odbor pa so bili voljeni z več ali manj glasovi čč. gg.: prof. Fr. Sedej, P. Konstantin Luzar, dr. Flapp, župnik Ad. Harmelj, dekan Ant. Cibič, nadučitelj Dan. Fajgelj, Fr. Bajt in Hil. Zorn.

Konec zborovanja je bil ob 2½ uri; sledile so mu v semeniški kapeli litanije z blagoslovom (Tantum ergo — Grois-ov) in čveteroglasna antifona „Salve Regina“ (auctore?) Zadnja skladba je bila poslušalcem posebno všeč. Naj končam svoje pohlevno poročilo z voščilom: Bog blagoslôvi mlado Cecil. društvo!

— e —

— **Iz Ljubljane**. (Občni zbor Cecilijanskega društva v Ljubljani 11. oktobra t. l.) (Konec.) — Potem poroča društveni tajnik ter podpredsednik, gosp. Jan. Gnjezda, o delovanji odborovem preteklih treh let. Ker se njegovo poročilo v nekaterih točkah ujema z predsednikovim govorom, izpustim tu dotične stvari in omenim iz njegovega poročila, da je odbor od zadnjega občnega zbora imel 12 sej, v katerih je marsikaj ukrenil za razvoj društva. Obračal je svojo skrb na koralno petje, ki je podlaga in temelj vsemu cerkv. petju s tem, da je društvnikom podal kot letni darili 2 koralni knjigi: „Officium defunctorum“ in „Off. Nativ. Domini“. Obe knjigi ste zlasti zato važni, ker hranite oni pravi koral, kakoršnega želi sv. cerkev, in ki ni „popravljen“ po samovolji katerega si bodi izdajatelja. Da bi se pelo povsod in natanko po teh knjigah, potem bi gotovo krasni koral več veljave in prijateljstev dobil, kakor je navadno ima. — Tajnik je poročal tudi o letošnjem darilu (A. Foersterjevi maši), o I. delu cerkv. pesmarice, ki je že izšla po društvu sv. Mohora, o „Cerkv. Glasbeniku“, čigar vrednik je on sam ter prosil podpore po dopisih in naročilih. Konec tajnikovega poročila bil je blizo tak: Če je odbor, orgl. šola in „Cerkv. Glasbenik“ kaj storil za razširjanje in zboljšanje cerkv. glasbe, je ta vspех zlasti pripisovati veliki skrbi našega prevzvišenega pokrovitelja, mil. g. knezoškofa, kateri vsestransko podpirajo društvene namene. Usojam si tû omeniti le znano imenitno instrukcijo do čč. gg. dekanov. In ako bi ta instrukcija nič drugega povzročila ne bila, kakor ustanovljenje cec. podružnice za dekanijo Kranjsko, morali bi

si mi č. društveniki šteti v sveto dolžnost, prevzv. g. knezoškofu svojo iskreno zahvalo izreči ne samo z besedo, temuč tudi in zlasti s tem, da vsak izmed nas, kolikor le mogoče, dela na to, da se imeniten ukaz škofov tudi izpeljuje povsod v dejanji. Ako in kadar se bode to zgodilo, potem smemo pričakovati, da Cecilijanci ne bodo več kakor tujci v deželi, marveč da bodo naši nazori, ki so popolnem cerkveni, prodrli povsod in da bode vsa škofija v malo letih preprežena z dekanijškimi društvi — v kar nam Bog pomozí in sv. Cecilija!

Društveni blagajnik, konzist. svetovalec in knez. škof. tajnik preč. g. Ž. Bohinec naznaní račun preteklih 3 let in konečno izrazi zahvalo onim č. gg. dekanom, kateri pobirajo in pošiljajo tudi udnino. Evo vam račun:

I. Leto 13. septembra 1880. do 15. oktobra 1881.:

Dohodki (s prejšnjim ostankom) . . . 1846 gl. 92 kr.

Stroški 869 gl. 36 kr.

II. Leto 15. oktobra 1881. do 15. oktobra 1882.:

Dohodki:

Ostane 977 gl. 56 kr. } 1900 gl. 76 kr.

Novi dohodki . . . 923 " 20 " }

Stroški 915 gl. 98 kr.

III. Leto 15. oktobra 1882. do 15. oktobra 1883.

Dohodki:

Ostane 984 gl. 78 kr. } 2007 gl. 73 kr.

Novi dohodki . . . 1022 " 95 " }

Stroški 1305 gl. 55 kr.

Toraj je vsega društv. premoženja v denarjih 702 gl. 18 kr.

in sicer: v hranilnici 682 gl. 18 kr.

v blagajnici 20 " — "

Vodja orglarske šole, stolni kapelnik g. Ant. Foerster, poroča o stanji orgl. šole, in pravi med drugim, da se krog vednosti pri učencih če dalje bolj širi, ker zadnji čas prihaja več takih, ki imajo več zmožnosti in veselja, nego prej. Doslej se je izšolalo že 28 organistov, kateri po deželi delajo v smislu Cec. društva. Eno željo (kateri mora vsak pritrđiti, komur je v resnici mar za zboljšanje cerkv. glasbe) je konečno še izrekel, namreč, da bi č. gospodje duhovniki, kateri nastavljajo orglavce na kor, blagovolili si takega izbrati in nastaviti, ki je tirjatvam orgl. šole v resnici zadostil ter spričevalo „sposobnosti za orgl. službo“ prejel.

Zdaj je bila na vrsti volitev novega odbora. Prosi besede župnik iz Štange gosp. Sajč. „Vsi smo priča, pravi govornik, kako vspešno se je trudil stari odbor; gotovo vsem iz srca govorim, če izrečem v imenu vseh navzočih gg. odbornikom našo srčno zahvalo. (Dobro, dobro!) Da se pa ta tudi dejansko skaže, predlagam, naj se stari odbor „per acclamationem“ zopet voli“. (Splošno glasno odobravanje.) Tedaj ostanejo v odboru še za naprej gg. prošt Jarc, predsednik; Gnjezda, podpredsednik in tajnik ob enem; Bohinec, blagajnik; Foerster, glasbeni vodja; P. Angelik Hribar, Rozman, Sattner, Belar in Tomec.

Na vrsto pridejo sedaj posamezni nasveti: Župnik Aljaž govori, kolike pomembe je „Scoula Gregoriana“ v Rimu za povzdigo pravega cerkvenega petja. Saj v Rim zahaja vedno veliko romarjev; Rim je središče vsega katoličanstva; iz Rima dohaja na razne kraje veliko misionarjev, ki tudi drugod delujejo v prosep pravega cerkvenega petja. Ni tedaj ta šola ustanovljena samo za Laško, ampak za ves katoliški svet; ker pa ta šola ni ravno v posebno ugodnih denarnih razmerah, naše društvo pa gmotno dobro stoji, nasvetujem, naj se iz društvenega premoženja podeli mal znesek 20 — 25 gl. tej šoli. Svoto naj bolj natanko določi odbor. (Se soglasno odobri.)

Č. g. kanonik Jeran še pristavi, da bi bilo dobro po časopisih naznaniti, kedaj se misli omenjeni znesek odposlati, morebiti kedo še kaj drobiža pridene; nič ne škoduje, če svota tako še malo več postane. (Tudi temu se pritrđi.)

G. Foerster nasvetuje naj bi Cecilijansko društvo Kranjske dekanije in ljubljansko skupno delovali, naj bi stopile v kako zvezo, kakor imajo tudi po drugih krajih.

G. Gnjezda omeni proti temu predlogu, da letos se kaj takega še ne more doseči, morali bi pravila obeh društev preurediti, kar pa ni brez sitnosti. Za letos je tedaj ta predlog še prezgoden; ni pa proti temu, da bi se med letom odbor obeh društev o tem ne posvetoval in bi se k letu pri prihodnjem obnem zboru stvar še enkrat ne vzela v pretres. (Obvelja.)

G. Smrekar prosi besede. „Nisem sicer mislil poprijeti besede, ali ker je gosp. Aljaž govoril v „Sculi Gregoriani“ in je bilo brez ugovora sprejeto, omenil bi še jaz, kar je bilo že brati v „Cerkv. Glasb.“ Vsako leto se namreč več sv. maš bere na grobu sv. Cecilije. Sadú teh sv. opravil so deležni vsi, ki darujejo na leto po 5 mark kot udje „pokroviteljskega društva greg. šole“.

Konci se še knezoškofjski tajnik g. Bohinec v imenu mil. knezoškofa zahvali vsem navzočim. Veselo povdarja, da mil. knezoškofa posebno to veseli, ker je toliko laikov, posvetnih gospodov, pričujočih. Naj ti tudi za naprej delujejo skupno z gg. duhovniki in pri tolikem trudu in požrtovanji, kakor so ga do sedaj kazali, dober vspех gotovo ne bo izostal.“

S tem je bilo zborovanje končano, bilo je že poldan. Nekateri gospodje šli so še po svojih opravilih, drugi zopet zadostit telesnim potrebam in tretji še pogledat, kakošen je naš deželni zbor. Razkropili smo se tako po vsej Ljubljani, ali ob 4. uri sošli smo se zopet vsi pred novo cerkvijo presv. Jezusovega arca.

Malo pred začetkom zvedili smo še le, da bodo tukaj peli dečki, ki navadno pojó v franciškanski cerkvi pod vodstvom g. o. Ang. Hribarja. Malo začudeni smo se popraševali, ali se upa g. Hribar javno nastopiti s svojimi gojenci, ko bodo nekateri ostri kritiki poslušali. Res da je namen petja poviksanje božje službe, ali od daleč smo prišli, da danes kaj izbornega slišimo, hočemo omeniti vzor, h kateremu se hočemo tudi mi približevati. Pred tremi tedni pa so še le mladi pevci prišli s počitnic, koliko je celó novih in ti naj bi se tako rekoč skazovali? Tako in enako se je čulo od te in druge strani. Malo z glavami smo majali, ko stopimo v novo lepo cerkev.

Litanije se pričnó; ko se je izpostavilo presv. R. Telo, zapojó na koru Frey-er „Adoro Te“. Začetek enoglasno prvič Sopran in Alt, za njimi Tenor in Bas, potem čveteroglasno. Peli so natančno, enoglasno precej hitro, vendar ne prenaglo, čveterospev čisto. Vidilo se je precej, da se niso samo te skladbe mehanično na pamet naučili, ampak da so tudi drugače dobro izurjeni, in tako so se nam precej prikupili. Glasove imajo zelo prijetne. Neki deželni poslanec rekel mi je potem zunaj cerkve: „Nisem mislil, da tudi dečki zamorejo tako prijetno peti. Ti glasovi se mi še bolj dopadajo, kakor ženski“. — Litanije, kakor se nahajajo v knjižici sv. Detinstva, so lepe, vendar če se samo na koru pejejo, je preveč enolično; naj se pevovodja in pevci še tako trudijo, da bi sedaj s čveterospevom sedaj s celim zborom, tukaj s „piano“ tam zopet s „forte“ napravili nekoliko razlike. Prijetneje bi bilo pač slišati, ko bi se pred altarjem pele, na koru pa se odgovarjalo; pa, ker to tukaj ni bilo mogoče, zadovoljeni smo bili, da je bilo tako. Druge Marijne pesni so zelo dopadle, prav radi smo jih poslušali. Po končanem petji je veliko gospodov P. Angeliku častitalo, da je mogel tako v kratkem času toliko storiti pri svojih pevcih. Obžalovali smo le gospoda, da je imel tako slab harmonij na koru. Če se je na sredi cerkve slišalo, kako organist z nogami pritiska, da pišali kaj sape ulové, mi bo gotovo vsak pritrdil, da tak glasbeni stroj ni posebno pripraven za dobro intonacijo in čisto izpeljavo.

Zvečer bila je skupna zabava pri „Zvezdi“ v vrtnem salonu gostilničarja g. Ferlinca. Nekoliko gospodov hitelo je precej po litanijah domov, večina je še ostala; tako nas je bilo še vseh skupaj kakih 30. Celó deželni poslanec g. Mohar, kot poseben prijatelj glasbe, pridružil se je veseli družbi in bil je zato od nekaterih gospodov prisrčno pozdravljen. Družba je bila zares raznovrstna. Tu si vidil prošta dr. Jarca, več župnikov, mnogo kaplanov, nadučiteljev, učiteljev in organistov. Vse te gospode različnih stanov pa je vezala ena vez, ena ideja in zato je bila zabava res intimna in prijateljska ves večer. Da so se slišale ubrane národne pesni, ni potreba omenjati, saj gospodje so bili

vsí dobri pevci, ki so poprej peli v zborih, ali bili celo sami pevovodji, so prišli iz raznih krajev, kjer ni take priložnosti, ne kake družbe, da bi se lahko priljubljene stare pesni pravilno in v tako velikem zboru pele.

Vrstili so se resni, pa zopet šaljivo-dovtipni pogovori, vmes vesele pesni; kdo se bo čudil, da nam je čas preneglo potekel! Žalostno smo gledali h koncu, ko je sedaj tega, sedaj unega klicala ura na odhod. Ob enajstih zapustili so zadnji dvorano. Vsi pa, ki so se prej ali pozneje ločili, zagotavljali so, da se k letu gotovo, če le živi in zdravi, zopet snidemo k enaki slovesnosti. y.

— **Iz Rudnika.** — Kratak návod za poučevanje v petji po Paris - Galin - Chevée-ovi (številikni) metodi, sestavil Greg. Jakelj. Ponatisnjen po »Cerkv. glasb.« 1. 1883. Ta odtis, obsegajoč 12 strani v obliki »Cerkv. glasb.«, razvija metodo poslušnih vaj in pevskega pouka po znamenjih za učence najnižje stopinje po najložjem načinu. Ta obravnava podaja pevovoditelju kratko vodilo, kako da dovede učence do tega, da morejo kmalu samostojno in korektno solmizovati in vsled tega pevati pesnice, ki se nahajajo v istega izdajatelja pesemski zbirki »Pevček« imenovani, mnoge tudi v g. Försterjevi pesmaričici se nahajajo in marsikatera iz g. Nedvedovega »Slavčeka« in drugih pesem, da jih učitelj le s številikami napiše na tablo, ali v knjižico (pesem) pod ali nad note številike postavi. Ta metoda tedaj dovede učence k samostojnosti tudi v pevskem predmetu, kakor v branji, pisanji, računanji itd., kar se z navadnim načinom na poslušnikar ne zgodi, a tudi po notah se v národni šoli ne dospe do tega smotra; kajti ta sistema je za nježno mladino prekomplicirana, pretežavna. A vse drugače je s številikno metodo, ako se pravilno ravna, kakor návod obrisuje. Pisatelj se bavi z njo že 3 leta in vsako leto dosega vesele vspehe v svojo popolno zadovoljnost; šolska mladina ima že znatno spretnost pesmice solmizovati in peti samostojno ali z majhno pomočjo in popravo od njegove strani; in to mladina na kmetih in v ljudski šoli pri večidel srednjih in ne razvitih zmožnostih, pri nerednem dohajenju, pri tako pičlih, redkih šolskih četrtinko- ali poluricah. Koliko večega in hitrejega uspeha bi bilo še le pri samih dobrih zmožnostih, pri rednem obiskovanju, pri vsakdanjih ali vsaj 3—4krat tedenskih celournih vajah!

Kdor hoče si trud polajšati in si dobre pevske kore izgojiti, ter že pri nježni mladini vesele uspehe doseči in jej pevski nauk zares koristen storiti s tem, da jo k samostojnosti dovede, kakor v drugih predmetih, naj se poslužuje tega po mojem in mnogih večakov prepričanju edinega sredstva za nježno mladino. — Ako pa kdo vé za drugo boljše, naj jo priobči.

Návod se dobiva pri g. Milicu v Ljubljani in pri pisatelju v Rudniku iztis po 10 kr., po pošti 2 kr. več; a k temu je treba tudi Stahl-ove »Singübungen und Lieder für kleine Kinder« po 12 kr. ali obsirniše »Singschule I. po 21 kr., ker se návod na ondodne vaje opira. Dobivate na obeh imenovanih krajih. Enako tudi »Pevček« po 5 kr. iztis, po pošti 2 kr. več.

Ako se bo pričujoči kratki návod, ki je še le začetek obravnave v tej metodi, blagovoljno uzprejel, utegne mu kmalu slediti nadaljevanje in dovršenje. Pis.

Razne reči.

— Radostnim srcem naznanjamo častitim bralcem, da so sv. oče Leon XIII. vis. čast. kanonika dublinskega, mgr. Donelly-a, imenovali pomožnim škofom kardinala in nadškofa v Dublinu, z naslovom škofa Kanea-skega. Mgr. Donelly je ustanovitelj in predsednik Cecil. društva za Irsko, vrednik cerkv. glasbeniku „Lyra ecclesiastica“, pri kongresu v Arezzi je bil pristaš manjšine in pri „mednarodnem zboru“ eden izmed petorice. Ondi se je vrednik „C. Gl-a.“ z novim škofom seznanil in spoznal v njem najlepši značaj, v katerem se strinjajo stanovitnost in miloba, iskrena ljubezen do svojega ubozelega národa in popolna vdanost do sv. sedeža, nenavadna učenost in ponižnost, veselost in gorečnost za cecilijanstvo. Mgr. Donelly, še le 47 let star, je bil ravno na 23. obletnico svojega mašništva, dné 4. novembra t. l., v škofa posvečen. Ad plurimos annos — v prid sv. cerkvi, Irski in cerkvenemu petju!

— Važne novice došle so iz Rima. Da bi se pevski način Cecil. društva v širje kroge raznesel, se bode poleg sedanje „gregorijanske šole“ na želje sv. očeta Leona XIII. v kratkem pričela očitna in splošna pevska šola, v kateri se bodo podučevali rimski dečki, ki ne stanujejo v gojilnici. V ta namen so se najeli v „Animi“ prostori, katere so dali sv. oče na svoje stroške z največjo eleganco popraviti; tudi učitelje bodo papež sami plačevali. Šola bode štela 100 učencev. — Druga vesela novica iz Rima je ta, da bode letos preč. g. Fr. X. Haberl vodstvo petja in orgljanja v cerkvi pri „Campo Santo“ prevzel. Gosp. Haberl je namreč zopet dobil od svojega (ratisbonskega) škofa odpust za tri leta, da v Rimu kot od C. S. R. pooblaščen vrednik avtentične koralne knjige dokončá, da še 12 ostalih zvezkov Palestrininih skladb ter izdajo Orlanda di Lasso za tisk pripravi, in glasbeno-thematični zapisnik papeževe kapele uredi. V ta namen so sv. oče Haberlu dali privoljenje, da sme preiskavati vse za ta dela potrebne arhive. Baje bode g. Haberl tudi svoje uspešno delovanje za koral na raznih bogoslovskih zavodih nadaljeval in bode „Collegium germanicum-hungaricum“ v koralnem petji zvonec nosilo.

— Kakor se odlikuje bogoslovsko semenišče v Gradcu sè svojim koralnem petjem v tamošnji stolnici, tako napredujejo tudi gojenci graškega deškega semenišča. Oni pojó vsako nedeljo in vsak praznik v domači kapeli dotično koralno mašo z introitom in comunjo; graduale in offertorium sta tudi zmiraj liturgična, bodi si koralna ali figuralna. Posnemajmo je; prorsum, nunquam retrorsum!

— Kaj čudno! V Bordeaux-ski stolnici bode dné 5. decembra koncertovali z Berlioz-ovim „Te Deum-om“, katerega so doslej še le enkrat na dan spravili, in to tudi v cerkvi (sv. Evstahija v Parizu). V Bordeaux-u bode sodelovalo 1000 pevcev in instrumentalistov. Poslušalci si bodo pač morali ušesa s pavlo zamašiti.

— Ravnokar je na svitlo prišel Haberl-ov „Cæcilien-Kalender“ za l. 1884. Obseg njegov je kakor vsako leto, mnogovrsten in izvrsten; toraj ga radi priporočamo vsem prijateljem cerkv. glasbe. Dobiva se v „katoliški bukvarni“ v Ljubljani za 78 kr.

— Čč. bralce opozarjamo na današnji dopis iz Rudnika; priporočamo ga v resen preudarek in radi vsako vrstico podpišemo.

Vabilo na naročbo.

Z januarijem l. 1884. bode pričel „Cerkveni glasbenik“ svoje sedmo leto. Posebnosti ne obetamo nikakoršnih, ker ne vemo, kako ga bodo njegovi prijatelji podpirali. Prosimo pa vendar, kot doslej, zdatne duševne in redne gmotne podpore od dosedanjih naročnikov s pristavkom, naj blagovoli vsak stari naročnik še enega novega pripeljati; tudi izrekamo tù še enkrat iskreno zahvalo vsem dopisovalcem. Cena ostane „Cerkv. Glasbeniku“ dosedanja: namreč za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gld. Udje Cecil. društva in cerkve ljubljanske škofije ga dobijo za 1 gld. 50 kr.

Naročnina naj se pošilja **vredništvu in opravištvu**, mestni trg št. 10.

Dopisnica vredništva lista: G. J. Z. v Kr.: Vaš spis je za nas preobširen; same dispozicije bi bralcom našega lista zadostovale. — G. L. R. v B. B.: Hvala lepa! a za danes nij bilo mogoče. G. P. v R.: Hvala! pride prihodnjic na vrsto.

Listnica vredništva prilog: G. G. R. v C. prihodnjic. — G. J. H. v St. L. pošljite še 2. in 4. kitico himne. „Puer nobis nascitur“.

Pridana je listu 12. števil. prilog.

Odgovorni vrednik lista Janex Grjezda. — Odgovorni vrednik glasb. priloge Anton Foerster. Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.